

Veselības ministra Dr. Biol. Gunta Belēviča uzruna

Latvijas Zaļās partijas kongresā
Rīgā, 2015. gada 18. aprīlī

Valdes priekšsēdētāja kungs!
Godātie līdzpriekšsēdētāji!
Domubiedri!
Dāmas un kungi!

Imants Ziedonis tālajā 1985. gadā ar domubiedru grupu brauca uz Dundagu stādīt īves. Šajā laikā viņš raksta: "Šis ir tāds laiks, skolotāj, kad par maz ir būt „pārsteigtam un sāpinātam”. Ir jādara."

Ir pagājuši 30 gadi un arī šodien ir jādara! Ir jāaicina un jāmotivē cilvēkus rūpēties par savu un savu bērnu veselību, uzliekot to par pienākumu. Beidzot ir jāsāk dzīvot un domāt "zaļi", jo tikai tā mēs spēsim saglabāt savu nacionālo identitāti!

Pirms atskaites par padarīto, vēlos no sirds pateikties, jums domubiedri, par dāvāto uzticību 12. Saeimas vēlēšanās.

Šī būs mana pirmā publiskā atskaite par padarīto veselības nozarē, un mans redzējums par turpmāk iecerēto.

Ejot uz vēlēšanām, es zināju, kas ir jādara, lai zāles kļūtu lētākas. Es zināju, kā samazināt līdzmaksājumus medikamentiem un, zināju, ka ir par maz būt pārsteigtam par mūsu sabiedrības attieksmi pret visdārgāko - veselību.

Veselības ministra amatā stājos ar vienu galveno mērķi – panākt, lai veselības aprūpe kļūtu pieejama katram pacientam, neatkarīgi no viņa materiālās rocības.

Mans mērķis ir panākt, ka sabiedrībai ir vienota izpratne par veselību kā galveno vērtību, kurā viens no priekšnoteikumiem ir veselīgs dzīvesveids. Apzinot, ka to iespējams izdarīt tikai ar pasākumu kopumu, kas ietver gan izmaiņas likumdošanā, gan ciešāku sadarbību ar pašvaldībām un nevalstisko sektoru. Esmu izstrādājis ilgtermiņa plānu veselības nozares attīstībai.

Manā prioritāšu sarakstā, pirmo vietu ieņem rūpes par mūsu bērnu veselības stāvokli. Diemžēl kopš pagājušā gadsimta, pasaulē sāka pārņemt jauna slimība - aptaukošanās. Latvijā liekā ķermeņa masa un aptaukošanās šobrīd ir 24,1% septiņgadīgo zēnu un 20,9% septiņgadīgo meiteņu.

Jūs piekritīsiet, ka šie skaitļi nav iepriecinoši. Tāpēc esmu uzsācis nopietnu diskusiju par veselīgas pārtikas nodrošināšanu skolās un bērnudārzos. Mērķis ir panākt, ka ikvienam Latvijas bērnam vismaz reizi dienā tiek nodrošināta svaigi pagatavota, silta maltīte no dabīgiem produktiem. Mans uzstādījums ir, lai mūsu bērni skolās un bērnudārzos ēstu nevis vislētāko, bet vislabāko pārtiku! Valsts uzdevums ir gādāt par to, lai skolā vismaz vienu reizi dienā un bērnudārzā attiecīgi trīs reizes dienā bērni

ēstu viskvalitatīvāko ēdienu. Varbūt sākumā tas visiem nebūs "eko" vai "bio", bet ēdienam jābūt svaigi pagatavotam no dabīgiem produktiem.

Pagājušajā nedēļā izskanēja ziņa, ka bērniem skolā tiek pasniegts nekvalitatīvs un no bojātiem produktiem gatavots ēdiens. Šī ir absolūti nepieļaujama situācija, kas nedrīkst atkārtoties un prasa steidzamu risinājumu. Šobrīd normatīvie akti paredz skolēnu ēdināšanai tērēt 1,42 eiro, bet nekur nav noteikts cik procenti no šīs summas ir jātērē pārtikas produktu iegādei. Uzskatu, ka ne mazāk kā 85% no šīs summas būtu jāatvēl produktu iegādei un šādus grozījumus arī virzīšu apstiprināšanai valdībā.

Es esmu aicinājis kolēģus, deputātus un ministrus, ieviest principu "Veselība visās politikās", kas paredz pieņemt politiski tālredzīgus lēmumus, lai novērstu cēloņus, kas negatīvi ietekmē veselību.

Viens no maniem priekšvēlēšanu solījumiem bija apņemšanās padarīt zāles lētākas. Kas šajā lietā ir mainījies piecu mēnešu laikā?

Pagājušajā nedēļā Valsts sekretāru sanāksmē izskatīti un ceļu uz apstiprināšanu valdībā sākuši izstrādātie grozījumi Ministru kabineta noteikumos, kas nosaka zāļu ieviešanas un izvešanas kārtību. Tie paredz vienkāršot birokrātisko procedūru zāļu ieviešanai no Japānas, ar kuru Eiropas Kopiena ir noslēgusi labas ražošanas prakses atbilstības novērtēšanas savstarpējās atzīšanas līgumu, līdzīgi kā tas jau šobrīd ir ar Austrāliju, Kanādu, Jaunzēlandi un Šveici. Tāpat noteikumu projektā paredzēts atļaut aptiekām importēt no trešajām valstīm neregistrētas zāles, pēc atbilstošas atļaujas saņemšanas no Zāļu valsts aģentūras. Šādas izmaiņas būtiski uzlabos medikamentu pieejamību pacientiem, jo nereti lieltirgotavas zāļu mazā apjoma dēļ neieveda kādas specifiskas zāles. Tagad šie šķēršļi tiks noņemti un tas neprasīs nekādus papildu līdzekļus no valsts budžeta.

Viens no veidiem, kā zāles padarīt lētākas, ir pastiprināt konkurenci ražotāju un izplatītāju vidū, atvieglojot paralēli importēto zāļu ienākšanu Latvijā. Īpaši nozīmīgi tas būtu attiecībā uz inovatīvajiem, ar patentu aizsargātiem medikamentiem, kuri ir ļoti dārgi, kamēr tirgū tiem vēl nav patentbrīvo analoģu.

Vācijā katrai aptiekai ir pienākums noteiktu apmēru apgrozījuma realizēt ar paralēli importētiem medikamentiem. Ja aptiekārs to neizdara, maksā soda naudu slimokasei. Mēs, Latvijā, esam tikai ceļa sākumā.

Tādēļ tuvākajā laikā apstiprināšanai valdībā tiks virzīti grozījumi Ministru kabineta noteikumiem, kas nosaka zāļu kompensācijas kārtību – tie būtiski mainīs līdzšinējo praksi, paredzot plašas iespējas zāļu kompensācijas sistēmā ienākt paralēli importētajām zālēm. Tā rezultātā medikamentu ražotāji vienkārši būs spiesti samazināt zāļu cenu, pretējā gadījumā viņu business tiks izkonkurēts. Vienlaikus varu nomierināt sabiedrību, ka nav iemesla bažām, ka zāļu ražotāji varētu pamest Latviju. Mēs esam kopējā Eiropas Savienības tirgū un, pat ja arī kāda ražotāja pārstāvniecība Latvijā tiks slēgta, zāļu izplatītāji medikamentus mūsu valsts pacientiem sagādās.

Uzskatu, ka vismaz desmitkārtīgi būtu jāsamazina arī zāļu reģistrācijas maksa patentbrīvajām zālēm, tādējādi panākot būtisku cenas kritumu. Latvija par jaunu zāļu reģistrāciju, kas ES tirgū ir pieejamas jau vairāk nekā 20 gadus, prasa nesamērīgi

augstu maksu. Tie ir trīs līdz četri tūkstoši eiro. Tas noved pie tā, ka mazām pacientu grupām lētu zāļu vispār nav, jo ražotājs tās nevar atpelnīt. Kam tas ir izdevīgi? Pacientam noteikti nē.

Tāpēc es gatavoju arī grozījumus Ministru kabineta noteikumos, kas paredzēs izmaiņas Zāļu Valsts aģentūras cenrādī, un noteiks būtiski zemāku reģistrācijas maksu patentbrīvajiem medikamentiem.

Esmu uzsācis arī darbu pie normatīvo aktu grozījumiem, kas paredz pakāpeniski palielināt valsts noteikto kompensācijas apmēru noteiktām diagnozēm, jo pārāk augstais pacientu līdzmaksājums, nereti padara šīs zāles nepieejamas vairākām sabiedrības grupām, piemēram, pensionāriem un mazturīgiem cilvēkiem. Lai zāļu cenas vēl vairāk spiestu uz leju, tiks noteikts, ka turpmāk Nacionālais veselības dienests zāļu kompensācijas sistēmā esošo medikamentu un medicīnas ierīču kompensācijas bāzes cenu pārskata 4 reizes gadā - uz 1.janvāri, 1.aprīli, 1.jūliju un 1.oktobri. Rezultāti būs jūtami jau šogad, un pacientu līdzmaksājumi pakāpeniski samazināsies.

Paralēli tam plānots kompensējamo zāļu sarakstā iekļaut arvien jaunus medikamentus gan jau esošo, gan jaunu diagnožu ārstēšanai. Piemēram, šogad plānots sākt kompensēt visas antibiotikas bērniem.

Šogad arī iecerēts atrisināt zāļu pieejamības jautājumu C hepatīta pacientiem. Zāļu kompensācijas sistēmā paredzēts noteikt, ka zāļu kompensācijas apmērs tiks palielināts no esošajiem 75% līdz 90%. Tāpat paredzēts papildināt zāļu kompensācijas sarakstu ar jaunu medikamentu C hepatīta ārstēšanai, kas ir efektīvāks. Ar līdzšinējām zālēm var izārstēt ap 60% pacientu, pārējiem nepieciešami ļoti dārgi medikamenti. Mans uzstādījums ir - jāizārstē katrs cilvēks, kurš saslimis. Tāpēc C hepatīta ārstēšanas gadījumā uzskatu, ka tie 40% pacienti, kurus nevar izārstēt ar līdzšinējiem medikamentiem - jāārstē ar jaunu, daudz efektīvāku un dārgāku medikamentu.

Godātie kolēģi un domubiedri!

Esmu izstrādājis jaunu sabiedrības veselības platformu, kas saucas "Vesels!". Tajā definēti sabiedrības veselības politikas mērķi - palielināt Latvijas iedzīvotāju veselīgi nodzīvoto mūža gadu skaitu un novērst priekšlaicīgu nāvi, saglabājot, uzlabojot un atjaunojot veselību.

Platformas galvenie rīcības virzieni ir vērsti uz sistemātisku katra atsevišķa iedzīvotāja un sabiedrības kopumā veselības uzlabošanu, kas balstīta "zaļā" pieejā un "zaļā" dzīves stilā.

Veselības platformā „Vesels!” paredzēti četri virzieni.

“Kusties vesels!” izstrādāts, lai veicinātu iedzīvotāju iesaistīšanos fiziskās aktivitātēs – ja pēc 2012.gada rādītājiem pietiekamas fiziskās aktivitātes ir vien 15% iedzīvotāju (vecumā no 15 līdz 64 gadiem), tad mans mērķis ir, lai 2065.gadā šajā vecuma grupā aktīvs dzīvesveids ir vismaz 80% iedzīvotāju. Lai to panāktu, sadarbībā ar pašvaldībām tiek plānots popularizēt aktīvo atpūtu, kā arī izglītēt iedzīvotājus par viņiem pieejamām iespējām, tā uzlabojot vispārējo sabiedrības veselību.

„Ēd vesels!” popularizē pareizu uzturu un izstrādāts ar mērķi samazināt populācijas aptaukošanos un no tās izrietošās veselības problēmas. Lai to panāktu, tiek plānotas aktivitātes, kuru rezultātā iedzīvotāju ikdienas ēdienkartē palielinātos sezonālu svaigu augļu un dārzeņu īpatsvars, un samazinātos cukura, sāls un pārtikas piedevu patēriņš.

„Brīvs un vesels!” paredz samazināt dažādu atkarību izplatību sabiedrībā. Šobrīd vairāk nekā trešdaļa Latvijas iedzīvotāji vecumposmā no 15-64 gadiem ir ikdienas smēķētāji. 43,7 % pārmērīgi lieto alkoholu. 14% kaut reizi ir pamēģinājuši narkotikas vai citas psihotropās vielas. Rīcības plāns paredz būtiski ierobežot kaitīgo vielu lietotāju skaitu. To iespējams panākt, ierobežojot pieejamību un mazinot piedāvājumu un pieprasījumu. Ir jāpalielina akcīzes nodokli alkoholam un tabakas izstrādājumiem, vēl vairāk jāierobežo to mārketinga, pilnībā izskaužot to reklāmas.

„Dzīvo vesels!” paredz, ka Latvijai jāklūst par valsti, kurā ikviens reizi gadā ir bez maksas saņēmis veselības stāvokļa profilaktisko novērtējumu. Šobrīd šo iespēju izmanto tikai 13% iedzīvotāju. Veselības profilaktiskā pārbaude ļauj savlaicīgi atklāt dažādas smagas slimības. Lai sasniegtu šo mērķi, un ikviens cilvēks veiktu šādu pārbaudi, nepieciešams gan izglītot iedzīvotājus par iespējām, gan arī motivēt ārstniecības iestāžu darbiniekus rosināt iedzīvotājus savlaicīgai profilaksei.

Katram no šiem virzieniem ir izstrādāts konkrēts rīcības plāns 2015. – 2018.gadam, īpaši liekot uzsvāru uz sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām. Tāpat veselības platformas īstenošanai rasts finansējums, kas 2015.gadā būs no veselības nozares budžeta, savukārt no 2016.gada tiks piesaistīts Eiropas Savienības (ES) fondu līdzfinansējums. Šis finansējums tiks izlietots veselīga dzīvesveida popularizēšanai, profilakses pasākumiem un sabiedrības informēšanai par veselības saglabāšanu.

Bez šaubām, Veselības ministra amatā man katru dienu ir "randiņš ar realitāti". Visu laiku ir jārisina jautājumi, kas prasa nekavējošu rīcību. Es salīdzinu veselības aprūpes sistēmu ar dzīvu organismu, ko veido šūnas, kas sistēmas gadījumā ir struktūras. Diemžēl dažām struktūrām piemīt "veselības" kaites, kuras es kā ārsts cenšos izārstēt.

Viena no praktiskām kaitēm ir ārstu - speciālistu pieejamība un garās rindas uz izmeklējumiem. Uzskatu, ka rindas ir jāanalizē un jāvada. Rindu veidošanos nosaka vairāki iemesli. Kā būtiskākos varu minēt finansējuma trūkumu ambulatoro pakalpojumu nodrošināšanai. Līdz šim nav izveidota vienota rindu uzskaites sistēma, kā rezultātā pacienti pierakstās uz vienu un to pašu pakalpojumu dažādās ārstniecības iestādēs, tādējādi mākslīgi veidojot rindu. Tāpat jāatzīst, ka atsevišķu specifisku pakalpojumu sniegšanai ir nepietiekams speciālistu daudzums.

Man ir plāns, kā risināt šo problēmu. Uzskatu, ka ir jādefinē pakalpojuma saņemšanas laiks ambulatorā sektorā, paredzot tam atbilstošu finansējumu. Līdzīgi kā tas ir Vācijā - tur likums nosaka, ja pacients gaida ārsta vizīti vai izmeklējumu rindā ilgāk kā mēnesi, viņam ir tiesības doties uz jebkuru federālo slimnīcu, hospitalizēties un saņemt gan ārsta konsultāciju, gan izmeklējumus.

Uzskatu, ka Latvija varētu rīkoties līdzīgi. Es regulāri dodos reģionālās vizītēs un apmeklēju dažādas ārstniecības iestādes. Daudzas reģionālās slimnīcas ir iegādājušās

mūsdienīgu diagnostisko un ārstniecisko aprīkojumu, arī speciālisti netrūkst, kas varētu strādāt. Taču ne visas slimnīcas strādā ar 100% noslodzi. Tāpēc, uzskatu, ka Vācijas piemērs ir nopietni apspriežams arī Latvijā, vienlaikus paredzot veselības aprūpei papildu līdzekļus.

Sadarbībā ar pašvaldībām, esmu aktualizējis jautājumu par jauno speciālistu jeb ārstu-rezidentu piesaisti konkrētai reģionālai slimnīcai. Es esmu izdevis rīkojumu par rezidentūras vietu skaitu 2015./2016. gadam, nosakot, 200 rezidentūras vietas, kuras tiks finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. Rīkojums paredz, ka prioritārā kārtībā augstskola valsts apmaksātā rezidentūrā uzņems pretendentu, kurš ir noslēdzis vienošanos ar pašvaldības vai valsts ārstniecības iestādi, kas atrodas ārpus Rīgas, un pēc rezidentūras programmas beigšanas strādās attiecīgajā ārstniecības iestādē.

Nopietna problēma ir valsts noteiktie augstie pacientu līdzmaksājumi par ārstēšanos slimnīcā. Šobrīd tie ir 10 eiro dienā, sākot ar otro dienu. Jāatzīst, ka ne visi pacienti to var samaksāt, kaut arī valsts sedz pacientu iemaksas mazāk aizsargātajām pacientu grupām. Pacientu līdzmaksājumu jautājums prasa kompleksu risinājumu, jo šobrīd veidojas apburtais loks - pacientu parādi slimnīcām ir lieli, līdz ar to veidojas arī lieli slimnīcu parādi. Neapšaubāmi, nelieli līdzmaksājumi pacientam ir jā saglabā, jo slimnīca nav bezmaksas viesnīca. Piemēram, Vācijā slimnīcās pacients maksā tikai par ēdināšanu.

Es esmu apņēmis samazināt pacienta iemaksas par ārstēšanos stacionārā un jau no nākamā gada panākt, ka līdzmaksājums nav augstāks par 7 eiro. Pierādīts, ka cilvēks daudz labprātāk maksā par pakalpojumu gadījumos, kad viņam jāmaksā mazāk. Pirms krīzes slimnīcā par gultasdienu bija jāmaksā pieci lati jeb 7 eiro, tad problēmas ar pacientu parādiem tikpat kā nebija. Vienlaikus mans mērķis ir virzīt veselības sistēmu uz to, lai samazinātu tā saucamo "gultas dienu" skaitu slimnīcā, lai cilvēks ātrāk pārietu no stāvokļa „slims” uz stāvokli „vesels”.

Veselības ministrija 2015.gadu ir pasludinājusi par onkoloģiskās modrības gadu. Sadarbojoties ar onkologiem un ģimenes ārstiem, gribam panākt, lai pēc ļaundabīga audzēja diagnozes apstiprināšanas nebūtu jāgaida rindās uz operācijām, ķīmijterapiju vai starošanu. Esmu izteicis izaicinošu priekšlikumu abām ģimenes ārstu asociācijām. Šobrīd ģimenes ārstiem ir 76 eiro prēmija par katru I un II stadijā atklātu vēža gadījumu. Tās ir stadijas, kad vēzis ir labi ārstējams. Mans priekšlikums ir šīs prēmijas trīskāršot par I un II stadijā atklātu vēzi, vienlaicīgi ieviešot prēmijas formulā elementus ar "mīnusa zīmi" par III un IV stadijā atklātajiem gadījumiem, jo arī cilvēki ar ielaistu onkoloģisku saslimšanu ir pacienti kādam ģimenes ārstam.

Vienlaikus likumdošanā ir jānosaka arī iedzīvotāju atbildība par savu veselību – pienākumu par to rūpēties. Plānoju Saeimai ierosināt grozīt Pacientu tiesību likumu, un ceru, ka man izdosies pārliecināt kolēģus deputātus, ka nav tiesības uz veselību bez pienākumiem pret to. Šobrīd ir „Pacientu tiesību likums”. Bet tam vajadzētu saukties „Pacientu tiesību un pienākumu likums”, un, piemēram, viens no nedaudziem pacientu pienākumiem varētu būt regulāra veselības pārbaude. Mērķis ir katram indivīdam likt saprast, ka vispirms par savu veselību esi atbildīgs tu pats, nevis valsts. Veselība nav tikai tev piederoša bagātība, tas ir arī sabiedrisks labums. Ja saslimstot sagaidi, ka sabiedrība iesaistīsies un par saviem nodokļos nomaksātajiem līdzekļiem tevi ārstēs, tad arī attiecies pret savu veselību kā pret sabiedrisku labumu.

Godātie klātesošie!

Vēsturiski, Veselības ministrija ir bijusi piekritīga partijai, no kuras nāk premjers un finanšu ministrs. Nu šī kārtība ir izjaukta. Kādas konsekvences tas raisa?

Minēšu tikai divus, bet spilgtus piemērus.

Sākšu ar tā saucamo "ātrās palīdzības sāgu". Daudzus gadus, politiskā elite uzskatīja, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana ir nevis valsts pienākums, bet veids, kādā atbalstīt viena privāta uzņēmēja biznesu. Tādējādi valsts, pērkot šo ārpakalpojumu, ik gadu pārmaksāja miljonus. Vēl vairāk - šie miljoni – nodokļu maksātāju naudas - nekad nebija 100% paredzami un pieaugot, piemēram, degvielas cenai, ārpakalpojuma sniedzējs regulāri panāca, ka Veselības ministrija, dažādu iemeslu dēļ, vērsās valdībā ar lūgumu pēc papildus līdzekļiem pakalpojuma nodrošināšanai. Un valdība vienmēr samaksāja, jo nebija jau alternatīvas – neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbs bija jānodrošina. Tajā pat laikā, ārpakalpojuma sniedzējs ne vienmēr ievēroja līguma nosacījumus, kas prasīja, lai mašīnas nebūtu vecākas par septiņiem gadiem. Regulāri masu medijos nonāca ziņas par slikto automašīnu stāvokli, ar kādām mediķi spiesti steigties glābt dzīvību pacientiem. Sūdzības bija tieši par ārpakalpojumā esošajām mašīnām. Uz šīm problēmām norādīja arī Valsts kontrole, uzsverot, ka vienīgais pakalpojuma sniedzējs, izmantojot savu privilēģēto statusu, ir diktējis noteikumus un panācis sev izdevīgus grozījumus noslēgtajā līgumā, trīs gadu laikā nelietderīgi izmantojot finanšu līdzekļus gandrīz divu miljonu eiro apmērā (1 975 216 euro).

Neskatoties uz to, bijusī veselības ministre Ingrīda Circene neizrādīja nekādu "politisko gribu" šo jautājumu atrisināt. Pareizāk sakot, kopš 2013.gada nogales tika darīts viss iespējamais, lai dienests nevarētu iegādāties nepieciešamo skaitu operatīvo transporta līdzekļu un arī pēc 2015.gada aprīļa būtu jāslēdz līgums ar ārpakalpojuma sniedzēju. Veselības ministrija, pagājušā gada janvārī, valdībā virzīja jautājumu par izmaiņām Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzekļu izmantošanā, SAMAZINOT finansējumu operatīvo transporta līdzekļu iegādei. Jautājums valdībā, mēneša garumā tika skatīts četras reizes, līdz tika panākts vēlamais rezultāts. Un jau rudenī, aptuveni mēnesi pirms Saeimas vēlēšanām, valdība nolēma ļaut Veselības ministrijai slēgt līgumu ar ārpakalpojuma sniedzēju ne tikai uz pieciem gadiem, kā tas bija līdz šim, bet ilgāk – uz septiņiem.

Pēc maniem aprēķiniem, ja turpinātos ārpakalpojuma līgums ar akciju sabiedrību "Rīgas Sanitārā transporta autobāze", tad līdz 2022.gadam valsts privātajam uzņēmējam, kurš nodrošina automašīnas un šoferus Rīgas reģionā, samaksātu 59 miljonus eiro, bet, pārejot uz valsts pakalpojuma nodrošināšanu, izmaksas būtu par 7,3 miljoniem mazākas. Un vēl viena nianse. Pēc 7 gadiem esošais dienesta autoparks būtu „nobraukts” un tad nebūtu nekādu izredžu ar esošajiem resursiem nodrošināt nepieciešamo auto skaitu. Tas nozīmētu – ārpakalpojuma piesaisti vēl uz daudziem gadiem un valstij – zaudētus miljonus.

Uzskatu - tā bija goda lieta, lauzt līdzšinējo praksi un neturpināt šo valstij absolūti neizdevīgo ārpakalpojuma līgumu. Tādēļ vērsos valdībā ar informatīvo ziņojumu par šo situāciju un priekšlikumu risināt problēmu ekonomiski pamatoti. Man par lielu izbrīnu, atbalsta vietā, valsts līdzekļu taupīšanas jautājumā, saņēmu asu kritiku no valdošās koalīcijas partijās. Vēl vairāk, tika ierosināts atlikt jautājuma virzīšanu

izskatīšanai valdībā. Argumenti – neticami - ārpakalpojuma saņemšana esot valsts drošības jautājums. Absurds!

Šeit vietā ir vairāki jautājumi. Kāpēc milzīgi resursi tika tērēti, lai uzturētu valstij neizdevīgu ārpakalpojumu? Kāpēc netika ņemti vērā Valsts kontroles aizrādījumi par finanšu līdzekļu nelietderīgu izmantošanu? Kāpēc, mums, nodokļu maksātājiem, būtu jāatbalsta atsevišķa uzņēmēja interešu lobēšana, tai vietā, lai sniegtu kvalitatīvu pakalpojumu?

Uz šiem un daudziem citiem jautājumiem, atbildes sniegs laiks. Dažas atbildes var rast Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja mājas lapas sadaļā "Partiju finanses". Dažas atbildes meklējamas bijušo politiķu veiksmīgā turpmākā karjerā privātā biznesā.

Ar grūtībām esmu panācis, ka no 18.marta Veselības ministrija ir atteikusies no ārpakalpojuma izmantošanas Rīgas reģionā un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests nodrošina operatīvo medicīnisko transportu. Ir iegādāti 19 jauni operatīvie medicīniskie transportlīdzekļi, pārējie auto pakāpeniski ir savesti kārtībā. Rīgā ir izveidota remontu zona, ir pieņemti darbā šoferi un tehniskais personāls. Mēs redzam, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests strādā labi, un neviens no piesauktajiem riskiem nav piepildījies.

Otrs piemērs ir nerimstošais stāsts par Stradiņa slimnīcu. Peripetijas ap un par slimnīcas jaunā korpusa būvniecību ir tikai aisberga redzamā daļa. Neredzamā, ir neskaidrā finanšu situācija. Un nepamatoti lielais cilvēku skaits, kas bija un ir nodarbināti administrācijā, kur personāla vadības algas divas un pat trīs reizes pārsniedza ministra algu. Piemēram, bijušais Stradiņa slimnīcas attīstības departamenta direktors dāsni tika atalgots ar 4 tūkstoši eiro lielu mēnešalgu. Un neviens man nevarēja paskaidrot, ko īsti viņš attīstīja. Nemaz nerunājot par Finanšu direktoru un citām augstām amatpersonām. Tai pat laikā, ārstniecībai naudas trūkst.

Bijušais Stradiņa slimnīcas valdes priekšsēdētājs man nevarēja paskaidrot, kā tas var būt, ka marta mēnesī slimnīca nevar iesniegt finanšu pārskatu par janvāri. Tāpat nebija pieejama operatīvā bilance. Tas gan netraucēja valdes priekšsēdētājam Dinam Šmitam vērsties pie savas partijas biedres, premjeres Laimdotas Straujumas, un maldināt viņu ar apgalvojumu, ka slimnīcai nav finansiālu problēmu.

Šis apstākļu kopums man lika rīkoties un es atļāvos izteikt neuzticību Stradiņa slimnīcas valdes priekšsēdētājam. Pēc sarunas ar mani, Šmita kungs pats saprata, ka tā strādāt nevarēs un uzrakstīja atlūgumu. Šobrīd plānoju izsludināt konkursu uz Stradiņa slimnīcas valdes priekšsēdētāja amata vakanci.

Neskatoties uz problēmām, kas šobrīd skar slimnīcas būvniecību, esmu pārliecināts, Stradiņa slimnīcai būs būt, un līdz 2018. gada 18.novembrim, kas ir Latvijas simtgade, mums būs jauna, moderna un mūsdienīga slimnīca. Slimnīcā strādā izcili ārsti, aparatūra tur ir viena no modernākajām. Stradiņa slimnīcai pēc iespējas tuvākā nākotnē, ir jāstrādā piemērotās telpās.

Vienu brīdi izskatījās, ka mums nav no Finanšu ministrijas pretimnākšanas par Stradiņu slimnīcas lietām, bet tagad situācija atkal ir mainījies, valdība lēma atbalstīt Veselības ministrijas piedāvāto risinājumu Stradiņa slimnīcas A korpusa 1.kārtas pabeigšanai un šim mērķim ir piešķīrusi 16 miljonus eiro. Esmu pārliecināts,

ka uzcelsim visu jauno Stradiņu slimnīcu līdz Latvijas simtgadei. Jāskatās, cik daudz būs Eiropas naudas, cik mūsu pašu naudas, vai vēl būs nepieciešami līdzekļi, lai sasniegtu šo lielo mērķi.

Runājot par līdzekļiem veselības aprūpei, nedrīkst nepieminēt slimnīcām piešķirtos valsts galvotos aizdevumus un to atdošanas problemātiku. Uzskatu, ka, ja valdība ir noteikusi, ka veselības aprūpe ir tās prioritāte, tad valdībai pret veselības nozari vajadzētu nodrošināt vismaz tādu pašu attieksmi kā pret citām nozarēm. Mēs zinām, ka valsts galvotie aizdevumi Izglītības ministrijas sporta būvju celtniecībai un Kultūras ministrijas kultūras būvju celtniecībai tiek apkalpoti no atsevišķām budžeta programmām. Slimnīcu gadījumos būtu jārikojas līdzīgi.

Dāmas un kungi!

Šis gads Latvijai ir sācies kā izaicinājums. Pirmo reizi esam Eiropas savienības Prezidējošā valsts. Šobrīd, kad Prezidentūras termiņš iet uz otru pusi, varam atskatīties uz četros mēnešos paveikto.

Prezidentūras ietvaros, Veselības ministrija ir rīkojusi vairākas augsta līmeņa konferences, kuru noslēgumā tika pieņemtas svarīgas deklarācijas un secinājumi. Kopā ar Pasaules Veselības organizācijas pārstāvjiem un Eiropas Savienības kolēģiem Veselības ministriem kā arī nozares ekspertiem, esam vienojušies turpināt diskusijas par veselīgu dzīvesveidu ar uzsvāru uz veselīgu uzturu un fiziskām aktivitātēm. Par izglītības iestāžu lomu veselīga dzīvesveida uzturēšanā kā arī moderno tehnoloģiju lomu bērnu un jauniešu izglītošanā par veselīgu dzīvesveidu. Mēs esam pieņēmuši deklarāciju par tuberkulozes izplatības ierobežošanu Eiropas Savienībā un tās Austrumu partnerības valstīs.

Prezidentūras ietvaros man ir bijušas vērtīgas divpusējas tikšanās ar kolēģiem Veselības ministriem gan no Eiropas Savienības dalībvalstīm, gan Armēnijas, Baltkrievijas, Kosovas. Neskatoties uz to, ka veselības aprūpes jautājumi ir katras valsts nacionālā kompetence, esam vienojušies par sadarbību tādos būtiskos jautājumos kā infekciju slimību izplatīšanās ierobežošana, smēķēšanas un alkohola atkarību mazināšana.

Jau pirmdien notiks neformālā Veselības ministru sanāksme, kad Rīgā ieradīsies trīsdesmit vienas valsts Veselības ministri un delegāciju vadītāji. Mēs spriedīsim par Eiropas Savienības kopējo veselības politiku. Plānotas diskusijas un stratēģijas izstrādāšana par alkohola kaitīgās iedarbības mazināšanu un par veselīga uztura politiku.

Darāmā ir daudz. Mērķi ir ambiciozi. Uzdevumi ir skaidri. Jāizglīto sabiedrība un Latvija kļūs par veselīgāko un zaļāko valsti pasaulē! Mēs visi kopā to panāksim.

Es sveicu savu Zaļo partiju 25 gadu Jubilejā. Saglabāsim savas vērtības un neļausim pārkāpt zaļās robežas!